

Nr 201.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; given Stockholms slott den 14 april 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga närlagda förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Conrad Carleson.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Häri genom förordnas, att 3 § 3 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

3. Stämpelplikt äger icke rum i följande fall, nämligen:

a) — — — — — ;

b) — — — — — ;

c) — — — — — ;

d) vid köp av svenska statens obligationer eller då vid överlåtelse av aktie eller obligation den ene kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse, riksdagens verk, Sveriges allmänna hypoteksbank eller konungarikets Sveriges stadshypotekskassa, samt slutligen

e) — — — — — förses med särskild stämpel.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1917.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 april 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Carleson anförde härefter:
I underdånig skrivelse den 22 nästlidne februari hava riksgäldsfullmäktige hemställt, att Kungl. Maj:ts täcktes förelägga riksdagen förslag till sådan ändring i gällande förordning angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, att köp och byte av obligationer, utfärdade av svenska staten, under alla förhållanden må vara fria från stämpel. Till stöd för denna framställning hava riksgäldsfullmäktige anført:

“I förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper finnes i § 3 mom. 1 b) föreskrivet, att avräkningsnota vid köp av obligationer skall förses med stämpel av 10 öre, då de

överlåtna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 200 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor. Enligt § 3 mom. 3 d) äger dock stämpelfrihet rum bland annat i de fall, då vid överlåtelse av obligation den ena kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse eller riksdagens verk.

Vid den upplåning för statens räkning, som ägt rum under år 1916, hava dessa bestämmelser visat sig vid sin tillämpning medföra svårigheter. Nämnda upplåning har skett på det sätt, att större delen av de två låneemissioner, som under året ägt rum, fast övertagits av ett konsortium, bestående av Sveriges riksbank och ett antal privatbanker, varemot återstoden av emissionerna försåls direkt genom riksgäldskontoret. Enligt ovan anförda författningsbestämmelser skulle tecknare av obligationer i riksgäldskontoret och riksbanken vara fria från obligationsstämpel, under det att tecknare i privatbankerna hade att erlägga sådan stämpelavgift. Då privatbankerna till följd härav vid teckningen skulle i konkurrenshänseende befinna sig i en sämre ställning än riksgäldskontoret och riksbanken, samt privatbankerna bestämt förklarar sig icke vilja finna sig i en sådan olikhet, har nämnda svårighet undvikits genom att i kontrakten rörande ifrågasatt två låneemissioner bestämts en viss emissionskurs, med tillägg att av den sålunda bestämda kursen $\frac{1}{20}$ procent skulle utgöra ersättning för stämpelkostnad, där sådan enligt lag förekomme.

Denna av omständigheterna framtvingna utväg är emellertid enligt fullmäktiges mening föga lämplig. Att med nuvarande författningsföreskrifter kunna på ett tillfredsställande sätt ordna denna fråga torde ej heller vara möjligt. Vid sådant förhållande och då det med visshet även för framtiden är att räkna med en upplåning för statens räkning, ordnad på sätt som ovan angivits, synes en ändring av gällande föreskrifter böra genomföras.

För en sådan ändring torde två utvägar kunna användas, den ena att borttaga bestämmelserna i 1908 års förordnings § 3 mom. 3 d) angående stämpelfrihet, där ena kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse eller riksdagens verk, och den andra att stadga frihet från stämpelavgift vid varje överlåtelse av svenska statsobligationer. Den förra utvägen bör enligt fullmäktiges mening ej användas, då nämnda frihet varit ägnad att befordra placandet hos allmänheten av ifrågasatt obligationer samt en ändring härutinnan kan i detta avseende inverka menligt. Den senare utvägen anse fullmäktige däremot mera lämplig. Mot densamma kan visserligen invändas, att den kommer att medföra någon minskning av statsinkomsterna. Utan att kunna framlägga någon utredning i detta avseende, anse dock fullmäktige, att denna minskning icke kommer att bli synnerligen betydande. Densamma torde i allt fall motvägas därav, att full stämpelfrihet bör öka obligationernas begärlighet hos allmänheten och därmed befordra obligationernas placering. Det lär ej heller vara uteslutet, att en sådan stämpelfrihet kan fördelaktigt inverka på emissionskursen. Den statsfinansiella sidan av saken synes därför enligt fullmäktiges mening icke utgöra något hinder för den ifrågasatta författningsändringen.

Enligt vad fullmäktige inhämtat äro i en del andra länder köp och byte av statsobligationer fria från stämpel. I Danmark äro avslut i allmänhet i obligationer stämpelfria. I Norge äro avslut i obligationer, utfärdade eller garan-

terade av norska staten eller norsk kommun, ej underkastade stämpelavgift. I England gäller, att köp och byte av engelska stats- och kommunlån äro stämpelfria.“

Över denna framställning har statskontoret avgivit infortrat utlåtande och däri förklarar sig för sin del intet hava att erinra mot densamma. I likhet med fullmäktige finner statskontoret en ändring av gällande föreskrifter rörande stämpelbeläggning vid köp och byte av svenska statsobligationer önskvärd och delar de av riksgäldskontoret i sådant avseende framhållna synpunkter.

Vid tiden för tillkomsten av ifrågavarande förordning kunde svenska staten icke påräkna någon nämnvärd marknad för sina obligationslån inom landet. Med de förändrade förhållanden, som inträtt under senare åren, har emellertid staten blivit vid uppbringande av lån uteslutande hänvisad till den inhemska lånemarknaden. Att därvid överlåtelsestämpeln måste på ett eller annat sätt spela en roll vid fastställande av emissionskursen är, såsom fullmäktige påpekat, självfallet. Och likaledes torde man kunna taga för givet, att det skall innebära en viss fördel vid framtida avsättning av statens obligationer, om de framför andra värdepapper hade företrädet av stämpelfri överlåtelse.

I statens intresse bör alltså även enligt min mening en ändring i sådant syfte vidtagas i omnämnda förordning. Därvid får jag emellertid fästa uppmärksamheten på det förhållandet att förordningen stadgar stämpelplikt ej blott vid köp, utan även vid byte av fondpapper. Det lär icke hava av fullmäktige avsetts, att i fall, där enskilda personer sinsemellan byta svenska statens obligationer mot andra värdepapper, stämpelplikten skulle bortfalla. Dylika fall äro givetvis i förevarande avseende av ringa betydelse. Men om stämpelfrihet utsträcktes till sådana fall, kunde måhända emellanåt frestelse uppstå att genom användande av svenska statens obligationer såsom bytesmedel söka undgå den eljest stadgade stämpelplikten.

Med hänsyn såväl till den starka omsättning av fondpapper, vilken alltjämt äger rum, som ock till den provisoriska höjning av fondstämpeln vid köp och byte av aktier, varom förordning nyligen utfärdats och vilken eventuellt även för år 1918 kommer att tillföra statsverket en icke i statsinkomsterna för detta år beräknad inkomst, synes den minskning nu ifrågasatta stämpelfrihet skulle medföra icke behöva för nämnda års inkomstberäkning tagas i betraktande.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst det förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 3 mom. i förordningen

den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, som han i anslutning till det nu anförda låtit inom finansdepartementet upprätta, hemställde han, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga berörda förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnar Schumacher.